

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/89/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313223745
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2313223745.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Zlatice Javorovej a sudcov JUDr. Evy Barcajovej a Mgr. Jozefa Mačeja v právnej veci žalobkyne: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, proti žalovanej: Z. F., nar. XX. Q. XXXX, bytom X., H. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, Bratislava, Šafárikovo námestie 7, zast. advokátom: JUDr. Bohdan Jakubis, Bratislava, Dobrovičova 13, o 2.294,20 eur s príslušenstvom a iné, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo 14. októbra 2014 č. k. 23C/43/2014-49 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Súdu prvého stupňa nariaďuje vykonanie opravy označenia predmetu konania v úvodnej časti jeho rozsudku.

Žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. žalobu zamietol a II. žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 2 písm. a/ až d/, § 9 ods. 1 a 2 a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom ku dňu 21.10.2010 (ďalej len „ZoSÚ“); § 3, § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 43a ods. 1, § 43c ods. 1, § 44 ods. 1 a 2, § 46 ods. 1 a 2, § 100 ods. 1 a 2, § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 101 ods. 2 a § 120 ods. 1 veta prvá a druhá a ods. 4 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení účinnom ku dňu rozhodovania súdu prvého stupňa vo veci samej. Vecne dôvodil, že vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou pri uzatváraní úverovej zmluvy je bez akýchkoľvek pochybností potrebné považovať za spotrebiteľský (veriteľom je právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a žalovaná je spotrebiteľom, ktorému ako fyzickej osobe mal byť poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania), na ktorý je potrebné aplikovať v prvom rade ZoSÚ, ktorý pre uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžaduje písomnú formu (ust. §9 ods.1 ZoSÚ). Zmluva o úvere je zmluvou konsenzuálnou, lebo vzniká už dohodou zmluvných strán o jej obsahu. Zákon v základnom ustanovení vymedzuje nasledujúce podstatné časti úverovej zmluvy: a) určenie zmluvných strán, b) určenie sumy (limitu), do ktorej budú peňažné prostriedky poskytnuté, c) záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky, d) záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky. Dohoda o uvedených podstatných

častiach zmluvy je nevyhnutná na to, aby vznikla úverová zmluva. Ak nedôjde k dohode hoci len o jednej z uvedených podstatných častí, nemožno hovoriť o vzniku úverovej zmluvy. Platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy je zmluva uzavretá a nadobúda účinnosť. Platnosť zmluvy nastáva teda súčasne s jej účinnosťou, pokiaľ zákon alebo dohoda účastníkov neustanovujú inak. Zákon výslovne ustanovuje, že mlčanie alebo nečinnosť adresáta návrhu na uzavretie zmluvy samy osebe nemôžu znamenať prijatie návrhu. Preto je právne bezvýznamné, ak navrhovateľ v návrhu na uzavretie zmluvy uvedie, že mlčanie alebo nereagovanie adresáta návrhu (obláta) bude považovať za akceptáciu zmluvy. Dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné podstatné zmeny, ktoré sú obsiahnuté v prijatí návrhu na uzavretie zmluvy, sa považujú za nový návrh adresáta pôvodného návrhu a súčasne platí, že takýto prejav vôle je aj odmietnutím návrhu (oferty). Táto právna norma (§ 44 ods. 1 a 2 O. z.) účinne bráni tomu, aby zmluva vznikla inak, než na základe konsenzu zmluvných strán. Žalobkyňa predložila súdu písomný návrh žalovanej z 21.10.2010 (Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere, č. zmluvy 8100032990), o ktorom bolo možné usudzovať, že jej ho žalovaná aj doručila, nakoľko na jeho základe do tejto listiny svojimi zamestnancami dopísala „Údaje o schválenom revolvingovom úvere“. Ak takýto návrh na uzatvorenie úverovej zmluvy žalobkyňa ako budúca veriteľka považovala za určitý a zrozumiteľný, tak súd prvého stupňa považoval za potrebné uviesť, že žalobkyňa nepreukázala, že by ho bezvýhradne písomne prijala. V časti nazvanej „Údaje o schválenom revolvingovom úvere“ totiž žalobkyňa akože prijala návrh žalovanej, ale pritom v skutočnosti zmenila žalovanou navrhovanú RPMN za úver zo 70% na 65,31% ako aj RPMN za revolving zo 60,27% na 56,09 %, okrem toho jednostranne doplnila „dohodu“ o úroku z omeškania vo výške 9% ročne. Okrem toho zmenila výšku žalovanými požadovaného revolvingu z 858,31 eur na 993,43 eur (viď Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere číslo 8100032990, zo dňa 22.10.2010). Takýto právny úkon nebolo možné považovať za prijatie návrhu, naviac z oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi vyplýva, že vôľou žalobkyne bolo uzatvoriť zmluvu o úvere za tam uvedených podmienok, ktoré v žiadnom prípade nie sú totožné s podmienkami navrhnutými žalovanou (Keď z listiny nazvanej „Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere“ zo dňa 21. 10. 2010, bodu 5. Údaje o požadovanom revolvingovom úvere, súd prvého stupňa zistil, že žalovaná požiadala žalobkyňu o poskytnutie úveru: vo výške 1500 eur, splatnosťou úveru (počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci): 36 /15, mesačná splátka vrátane úroku 85,15 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru) 3065,40 eur, predpokladaná RPMN za úver: 70%, ročná úroková sadzba úveru: 70%, priemerná RPMN za úver 47,39%, poskytnutá čiastka revolvingu 858,31 eur, celková čiastka pri revolvingu, ktorú dlžník musí zaplatiť (t.j. revolving + úroky za celú dobu čerpania revolvingu) 2043,60 eur, predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu : 60,27%, ročná úroková sadzba revolvingu 68,44% Z predmetnej žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru je ďalej zrejmé, že do tejto žiadosti do bodu 6. Údaje o schválenom revolvingovom úvere v eur, žalobkyňa dňa 22. 10. 2010 (teda s odstupom 1 dňa) dopísala údaje: poskytnutá čiastka úveru (úverový limit): 1500 eur, splatnosťou úveru (počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci) : 36,15, mesačná splátka (vrátane úrokov) 85,15 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (úver + úroky za celú dobu čerpania úveru) 3065,40 eur, RPMN za úver 65,31 % , ročná úroková sadzba úveru 70%, priemerná RPMN za úver 47,39%, poskytnutá čiastka revolvingu 858, 31 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. revolving + úroky za celú dobu čerpania revolvingu) 2043,60 eur, predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu : 56,09%, ročná úroková sadzba revolvingu 68,44%, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania 9%. Z listiny nazvanej "Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere číslo 8100032990" z 22. 10.2010 podpísanej len zástupcom žalobkyne súd zistil, že predmetným listom žalobkyňa mal záujem oznámiť žalovanej údaje o schválenom úvere: číslo zmluvy o RÚ:8100032990, schválená výška úveru: 1500 eur, splatnosť úveru: 36 mesiacov, výška mesačnej splátky úveru: 85,15 eur, dátum splatnosti prvej splátky úveru: 15.12.2010, dátum splatnosti poslednej splátky úveru: 15.11.2013, periodicita splácania úveru: mesačná, dátum splatnosti splátky v priebehu periódy splácania 15, celková výška úveru 1500 eur, RPMN úveru: 65,31%, priemerná hodnota RPMN platná ku dňu podpísania zmluvy o RÚ 47,39%, schválená výška revolvingu: 993,43 eur, zvýšenie maximálnej výšky úveru po vykonaní revolvingu: 993,43 eur , výška mesačnej splátky úveru po vykonaní revolvingu: 85,15 eur, RPMN po vykonaní revolvingu: 56,09 %, úverový limit: 1500 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (úver + úroky za celú dobu čerpania úveru) 3065,40 eur, odplata za poskytnutie služby: 222,95 eur, ročná úroková sadzba úveru 70 %, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť pri každom revolvingu (revolving + úroky za celú dobu čerpania revolvingu) 2043,60 eur, ročná úroková sadzba revolvingu 68,44 %, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania 9%, dátum nadobudnutia platnosti zmluvy o RÚ: 22.10.2010, dátum nadobudnutia účinnosti zmluvy o RÚ: 22.10.2010). Žalobkyňa napriek výzve súdu nepreukázala, že takýto jej návrh vôbec žalovanej doručila, nie to ešte, že žalovaná s ním písomne vyjadрила svoj

bezvýhradný súhlas. Okrem toho aj v prípade, že by sa tak skutočne zo strany žalovanej stalo, tak z takzvanej „Karty klienta“ - žalovanej vyplýva, že žalobkyňa žalovanej vyplatila čiastku 1277,05 eur dňa 22.10.2010, teda v deň, kedy podľa všetkého vyhotovila samotné "Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere číslo 8100032990, zo dňa 22.10.2010" ktoré ako bolo vyššie uvedené bolo potrebné považovať za nový návrh veriteľa adresovaný dlžníkovi na uzatvorenie úverovej zmluvy (ktorý v rozpore s ust. § 9 ZoSÚ neobsahoval výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, teda s rozčlenením jednotlivých čiastok, nakoľko nestačí len uviesť celkovú výšku splátky). V prípade, že by aj žalobkyňa postupovala podľa svojich všeobecných obchodných podmienok („Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o.“, ktoré pre ich nezrozumiteľnosť súd prvého stupňa považoval za neplatné podľa § 37 ods. 1 O. z., nakoľko boli vyhotovené tak drobným písmom, že boli voľným okom bez použitia zväčšovacieho skla nečitateľné; neboli účastníkmi ani podpísané) bola povinná takéto oznámenie veriteľa doručiť žalovanej bezprostredne po obdržaní jej návrhu na uzatvorenie úverovej zmluvy (viď článok 2 body 2.1 a 2.2) a teda v prípade, že by aj predmetné oznámenie žalovanej doručovala, je možné reálne predpokladať, že by ho doručila najskôr dňa 23.10.2010, ktorý deň je však už dňom nasledujúcim potom, čo žalovanej poskytla úver v podstate bez uzatvorenia akejkoľvek či už písomnej alebo ústnej zmluvy. Na základe uvedeného súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, keď nepreukázala, že medzi účastníkmi konania došlo k platnému uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere. V tejto súvislosti súd prvého stupňa konštatoval, že žalobkyňa napriek poučeniu zo strany súdu podľa ustanovenia § 120 ods. 4 O. s. p. a napriek výzve zo strany súdu doručenej jej právnomu zástupcovi nepreukázala skutkové tvrdenia uvedené v žalobe a to, že dňa 22.10.2010 so žalovanou uzatvorila Zmluvu o revolvingovom úvere číslo 8100032990, na základe ktorej poskytla žalovanej úver vo výške 1500 eur s tým, že žalovaná sa poskytnutý úver zaviazala splatiť spolu s úrokom v 36 mesačných splátkach po 85,15 eur. Z tohto dôvodu plnenie žalobkyne žalovanej údajne v sume 1277,05 eur (prípadne v sume 1500 eur - viď Kartu klienta) považoval súd prvého stupňa za plnenie bez právneho dôvodu, nakoľko ako už bolo vyššie uvedené žalobkyňa toto plnenie poskytla žalovanej de facto len na základe jej žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru. Nakoľko zo samotnej žaloby žalobkyne vyplynulo, že žalovanej poskytla finančné prostriedky v celkovej výške 1500 eur a táto jej vrátila finančné prostriedky v celkovej výške 771,20 eur, bolo potrebné z úradnej povinnosti skúmať premlčanie nárokov veriteľa uplatnených v tomto konaní postupom súdu v súlade s ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení účinnom ku dňu rozhodovania súdu, a prihliadnuc na márne uplynutie dvojročnej premlčacej doby žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietnuť. Žalovanej totiž vznikla povinnosť vrátiť plnenie, ktoré od žalobkyne obdržala bez právneho dôvodu (bez dôvodné obohatenie) dňa 22.10.2010 a žalobkyňa podala žalobu dňa 10.9.2013, teda po márnom uplynutí dvojročnej premlčacej lehoty, ktorá uplynula dňa 22.10.2012. Za neprehliadnuteľnú mal súd prvého stupňa aj snahu žalobkyne v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 O. z.) získať od žalovanej odplatu za úver vo výške niekoľko násobne vyššej (ročný úrok 70,00%) ako bola odplata obvykle požadovaná za obdobné úvery na ostatnom finančnom trhu, kde podľa údajov z internetovej stránky Národnej banky Slovenskej republiky pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov bol v mesiaci október 2010 úrok vo výške 15,27%. Takéto právne úkony žalobkyne bolo potrebné považovať za neplatné, v konečnom dôsledku spôsobujúce celú aj prípadnú dohodu strán o úroku za neplatnú, nakoľko dohoda strán o výške úroku je neoddeliteľnou časťou zmluvy o úvere a tak neprichádza do úvahy uvažovať len o prípadnej čiastočnej neplatnosti zmluvy (§ 41 O. z.). Teda ak by aj došlo k uzatvoreniu úverovej zmluvy ako to žalobkyňa zamýšľala, išlo by o absolútne neplatný právny úkon, o ktorej neplatnosti musela žalobkyňa (ako poskytovateľka finančných služieb nebankovým spôsobom) vedieť už v čase, keď finančné prostriedky žalovanej vyplácala. V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 142 ods. 1 O. s. p. a vecne plným úspechom žalovanej v konaní, ktorej však v súvislosti s konaním nevznikli žiadne trovy, z ktorého dôvodu jej súd náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podala včas odvolanie iba žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe v celom rozsahu. Namietala nezákonnosť postupu súdu, ktorý na premlčanie prihliadal ex offa v súvislosti so záverom o tom, že nárok žalobkyne má mať povahu bezdôvodného obohatenia, postup súdu a jeho rozhodnutie odporujú nielen ustanoveniam zákona č. 250/2007 Z. z. ale sú aj v rozpore so základnými ústavnými princípmi, keďže podľa jej názoru súd nebol oprávnený prihliadať na premlčanie ex offa (žalovanou nebola vznesená námietka premlčania), nakoľko ide o postup založený na retroaktívnej aplikácii § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., keď takéto ustanovenie bolo do uvedeného zákona doplnené až s účinnosťou od 1.5.2014, súd svojím postupom porušil zákaz spätnej

pôsobnosti právnych noriem a v konaní, ktoré bolo začaté pred 1.5.2014 použil také ustanovenie, ktoré nebol oprávnený aplikovať, pretože jeho dôsledkom je zásah do hmotnoprávnej pozície účastníkov konania, nie do ich procesného postavenia. V prípade § 5b ide o modifikáciu hmotnoprávnej úpravy premlčania. Ak súd dospel (minimálne predčasne) k záveru o neplatnosti zmluvy a plnenie podľa nej posudzoval ako bezdôvodné obohatenie, potom s prihliadnutím na § 457 O. z. mal aplikovať pri posudzovaní premlčania ust. § 107 ods. 3 O. z., postup súdu pri rozhodovaní o premlčaní je tak nielen nesprávny, ale je založený aj na nesprávnom ustanovení zákona. Za nesprávne považovala závery súdu prvého stupňa, podľa ktorých nemalo dôjsť k uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere medzi účastníkmi pre rozdielnosť údajov o hodnote RPMN medzi žiadosťou o poskytnutie revolvingového úveru a údajmi o schválenom úvere a ďalej z „doplnenia“ dohody o údaj o výške úroku z omeškania. Údaj o RPMN nie je údaj dohadovaný medzi účastníkmi zmluvného vzťahu, tento údaj sa nenavhuje a nedojednávajú podľa § 44 a nasl. O. z., RPMN je len výsledok prepočtu iných údajov, ktoré sú predmetom dohody medzi stranami. V bode 5 formuláru žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru sa uvádza údaj o hodnote RPMN, ktorý je s ohľadom na údaje uvedené v žiadosti predpokladaným, tento údaj a všetky tieto údaje v bode 5 však nevymedzujú predmet zmluvy, lebo ten je až obsahu v bode 6, kde sa uvádza presný údaj o RPMN úvere. Vzhľadom na povahu revolvingovej zmluvy a vstupné hodnoty počítané podľa vzorca pre určenie RPMN logicky nie je možné deklarovať RPMN pre prípad poskytnutia revolvingu (lebo o ňom sa v čase uzavretia zmluvy nevie, či bude poskytnutý, kedy; o úvere sa to vie a preto sa uvádza v bode 6 už presný údaj o RPMN). Vzhľadom na uvedené mala za to, že nie je možné hovoriť v tomto prípade, že nebol prijatý návrh na uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere. Rozdiel medzi predpokladanou RPMN a hodnotou RPMN schváleného úveru vyplýva výhradne z toho, že RPMN schváleného úveru je možné určiť až po jeho schválení. Časové vyjadrenie celkových nákladov v podobe nižšej RPMN, ako je uvedená v návrhu na uzavretie zmluvy, takou zmenou, výhradou či doplnením, ktoré by spĺňalo predpoklady pre aplikáciu ust. § 44 ods. 2 O. z. (nie je). Uviedla, že žiaden z údajov uvedených dlžníkom v 5. bode žiadosti (lícna strana žiadosti) nie je sám osebe návrhom na uzavretie zmluvy bez toho, aby obsah tohto návrhu netvorili aj niektoré ustanovenia zahrnuté na rubovej strane žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru, z ktorých práve vyplýva, že obsah návrhu je zo strany žiadateľa o úver predložený s tým, kedy niektoré údaje sa môžu zmeniť do tej miery, kedy táto skutočnosť nie je považovaná za zmenu návrhu. Dlžník prostredníctvom odseku 1.2 a 2.1 žiadosti (pozn. odvolacieho súdu - žiadosť takéto odseky nemá, ale majú ich všeobecné obchodné podmienky) vyjadruje, že jeho návrh môže byť zmenený po posúdení jeho schopnosti splácať požadovaný úver, avšak výšky úrokovej sadzby a RPMN nemôže byť vyššia v prípade požadovaného úveru. V súlade s uvedeným došlo k prijatiu návrhu na uzavretie zmluvy, ktorej prijatie je vyjadrené podpisom zmluvy a vymedzením jej predmetu v bode 6 Zmluvy o revolvingovom úvere. Medzi obsahom žiadosti v bode 5 a bodom 6 Zmluvy o revolvingovom úvere je zhoda v údajoch o výške úveru, o počte splátok, o dobe splatnosti, o výške splátky a o výške úrokovej sadzby. Vzhľadom na uvedené mala závery súdu o neuzavretí zmluvy za nedôvodné, neopodstatnené a nesprávne, zmluva o revolvingovom úvere bola podľa nej uzavretá a aj plnená, žalobkyňou v celom rozsahu, žalovanou sčasti a aj správanie účastníkov zmluvy ako podporný prostriedok pre výklad právneho úkonu a skutkového stavu dokumentuje, že zmluva vznikla. Nestotožnila sa ani so záverom súdu o jednostrannom doplnení o dohodu o úroku z omeškania. Jeho doplnenie do zmluvy je vyjadrením len splnenia zákonnej požiadavky z § 9 ods. 2 písm. o/ ZoSÚ a keďže má ísť o údaj splatný v čase uzavretia zmluvy (v tomto prípade podpis veriteľa), potom jeho doplnenie predstavuje len to, že sa tento údaj uvedie v zmysle príslušných právnych predpisov. Ďalej s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Obdo V 47/2001 dôvodila, že naplnenie úverového vzťahu nie je podmienené priamym plnením dlžníkovi v hotovosti alebo bezhotovostným plnením na jeho účet v peňažnom ústave, ale poskytnutie peňažných prostriedkov môže mať aj formu plnenia záväzkov dlžníka priamo jeho veriteľovi v hotovosti alebo na jeho účet v peňažnom ústave. Poskytnutím úveru sa rozumie úkon, ktorým sa splní záväzok poskytovateľa úveru uvoľniť peňažné prostriedky spôsobom a vo forme, ktorá je medzi stranami dohodnutá, čo žalobkyňa nerešpektuje bez akéhokoľvek vysvetlenia. Na základe zmluvy o revolvingovom úvere bol poskytnutý úver 1500 eur, keď záväzok poskytnúť 222,95 eur bol splnený započítaním so záväzkom žalobkyne podľa dohody o poskytnutí služby (t. j. došlo k úhrade záväzku žalobkyne z danej zmluvy v uvedenom rozsahu), danú službu žalovaná aj reálne využila (odklad splátok č. 10, 11 a 12); záväzok poskytnúť 1.277,05 eur bol splnený vyplatením v prospech účtu žalovanej, z čoho vyplýva, že žalobkyňa si podľa označenej zmluvy splnila záväzok v celom rozsahu, teda v sume 1.500 eur, čo je suma úveru. Tvrdenie súdu o rozpisovaní splátky nemá oporu v žiadnom zákone. Zmluva obsahuje určenie počtu splátok, dátum jej splatnosti v mesiaci. Údaj o dátume splatnosti prvej splátky, poslednej splátky vyplýva nielen z oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ale aj zo splátkového kalendára (čl. 4 ods. 4.5 zmluvných dojednaní). Zmluva

uzavretá medzi účastníkmi konania teda obsahuje výšku splátky, termín jej splatnosti, ako aj počet splátok. S poukazom na § 53 ods. 6 O. z. mala za to, že odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe spotrebiteľskej zmluvy sa neporovnáva len s odplatami bánk, pokiaľ teda súd skonštatoval neprímeranosť výšky úrokovej sadzby na základe porovnávania s úrokovými sadzbami bánk, potom jeho postup nemá legálny základ, keďže zákon výslovne určuje, že odplata sa posudzuje podľa odplaty obvyklej na finančnom trhu, keď finančným trhom sa rozumie sústava subjektov finančného trhu, jeho nástrojov a transakcií (finančných transakcií s týmito nástrojmi a medzi týmito subjektmi). Prítom ide o nepriame sprostredkované financovanie, ktorého rizikom je návratnosť finančných prostriedkov, resp. je hmotne motivované, inštitucionálne organizované nakupovanie a predávanie peňazí. Zákonodarcia výslovne určil, že pri porovnávaní sa majú zobrať do úvahy nielen hodnota obvyklej odplaty ale aj spôsob a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a lehota splatnosti. V období kedy došlo k uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere bola priemerná odplata na úrovni 44,57%, ktorú hodnotu neprevyšuje odplata za úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere podstatným spôsobom.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu podaním z 15.10.2014 (vyhotoveným 1 deň po rozhodnutí súdom prvého stupňa napadnutým rozsudkom), doručeným súdu prvého stupňa 16.10.2014. K odvolaniu žalobkyne (mylne sa domnievajú, že žalobkyňa v odvolaní namieta priznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi, argumentujú ich neúčelnosťou a rovnako mylne sa domnievajú, že dôvodom zamietnutia žaloby bolo uplatnenie námietky premičania vedľajším účastníkom) uviedol, že navrhuje napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania (vyčíslenú sumou 198,66 eur), poukazujúc na judikatúru a majúci za to, že má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, má právo na právnu pomoc pred súdmi i právo na náhradu trov konania. Ku skutočným odvolacím námietkam sa nevyjadril.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. v medziach odvolania žalobkyne celú vec (pretože tu od výslovne napadnutého rozhodnutia vo veci samej, zamietajúcej žalobu, bolo závislým aj rozhodnutie o trovách konania) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu síce šlo /aj/ o vec samu, na druhej strane tu ale nebola potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, nešlo tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a pojednávanie odvolacieho súdu si nevyžadoval ani žiaden dôležitý verejný záujem), pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba považovať za správny.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Predovšetkým totiž odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku). U dôvodov predostretých okresným súdom dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vysporiadať sa i s tzv. odvolacími námietkami a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dopĺňa (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné :

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, vymedzeným uplatnenou odvolacou argumentáciou žalobkyne, bolo prednostne posúdiť správnosť záveru súdu prvého stupňa, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, že so žalovanou riadne a platne uzavrela zmluvu o revolvingovom úvere, v dôsledku čoho jej vznikol len nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý z úradnej povinnosti (§ 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení účinnom ku dňu rozhodovania súdu) súd prvého stupňa preskúmal a posúdil ako premlčaný nárok.

Žiada sa zdôrazniť, že v danej veci nie je rozhodné, či údaje obsiahnuté v listinách, ktoré mali byť návrhom zmluvy boli alebo neboli povinnou súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, jej podstatnými náležitosťami, rozhodujúcou je totiž tá skutočnosť, ktorú zdôraznil i prvostupňový súd, opierajúc sa o ním aplikované ust. § 44 O. z., že prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady obmedzenia alebo iné zmeny je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh, vychádzajúc pritom z toho, že zmluva o spotrebiteľskom úvere má povinnú zákonom predpísanú písomnú formu (§ 9 ods. 1 ZoSÚ). V danom prípade pritom bolo nesporným, že žalovaná na tlačive žalobkyne predložila žalobkyni žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru zo dňa 21.10.2010, ktorá (ako na to správne poukázal prvostupňový súd), na túto žiadosť zareagovala jednak vyplnením dovtedy nevyplnenej časti 6 predmetnej žiadosti - zmluvy nazvanej „Údaje o schválenom revolvingovom úvere v Eur“ a zároveň listinou „Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere číslo 8100032990“ obe zo dňa 22.10.2010. Keďže jednak údaje o schválenom revolvingovom úvere, ako aj predmetné oznámenie obsahujú nielen rozdielne údaje oproti žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru (pričom nie je rozhodujúce, či sa jedná o údaje tvoriace povinnú súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere), ale i množstvo ďalších údajov, nebolo možné, ako to správne uzavrel prvostupňový súd, toto prijatie návrhu zo strany žalobkyne, obsahujúce zmeny a dodatky považovať za účinné, ale v zmysle cit. § 44 O. z. ho bolo nevyhnutné považovať za odmietnutie návrhu a za nový návrh adresovaný žalobkyňou žalovanej. Vzhľadom na to bolo potom nevyhnutné pre platné uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, aby žalovaná tento nový návrh účinne v písomnej forme prijala, žalobkyňa však v priebehu konania ničím nepreukázala prijatie tohto nového návrhu žalovanou a teda v konečnom dôsledku ani platné uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Iba na doplnenie odvolací súd dodáva, že v zmysle § 40 ods. 3 O. z. písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou;... (pričom ako už bolo uvedené vyššie, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať zo zákona povinne písomnú formu). Keďže potom v danom prípade žalovaná nesporne a preukázateľne podpísala iba Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru dňa 21.10.2010, k schváleniu úveru došlo až listinou - Oznámením veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere číslo 8100032990, zo dňa 22.10.2010 a doplnením údajov o schválenom revolvingovom úvere dňa 22.10.2010 a žalovaná tento nový návrh zmluvy o úvere nepodpísala (poprela aj jeho prevzatie), zmluva o úvere, ktorej existenciu tvrdí žalobkyňa, nebola platne písomne uzavretá, pričom jej uzavretie konkludentným spôsobom je v danom prípade vylúčené (§ 9 ods. 1 ZoSÚ v spojení s ust. § 40 ods. 1 O. z.).

Vzhľadom na vyššie uvedené prvostupňový súd správne ustálil, že medzi účastníkmi nebola platne uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere. Medzi účastníkmi však nebolo sporné poskytnutie finančných prostriedkov žalobkyňou žalovanej, odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že na strane žalovanej vzniklo plnením jej bez právneho dôvodu (bez existencie zmluvy, len na základe jej žiadosti) bezdôvodné obohatenie, ktoré bola povinná vydať vo výške rozdielu medzi žalobkyňou poskytnutou sumou a žalovanou vrátenou sumou žalobkyni, súd prvého stupňa však správne aplikoval ustanovenia o premlčaní podľa Občianskeho zákonníka a tiež ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z., keď z úradnej povinnosti vyhodnotil nárok žalobkyne ako premlčaný.

V súvislosti s námietkou žalobcu o nedôvodnej aplikácii § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014 odvolací súd upriamuje pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014, podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety O. z., podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 Občianskeho zákonníka a ktorý sa premietol aj do rozhodovacej činnosti súdov.

Podľa názoru odvolacieho súdu teda neobstojí odvolacia námietka žalobkyne, že aplikáciou ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. i v konaniach začatých pred nadobudnutím jeho účinnosti dochádza k porušeniu zákazu retroaktivity i rovnakého postavenia účastníkov súdneho konania.

Nerovnovážnosť postavenia dodávateľa a spotrebiteľa v konaní vedenom medzi takýmito osobami tu nepochybne je, táto však nie je zásahom do stavu skoršej reálnej rovnováhy, ale pokusom zákonodarcu dostať záväzkom Slovenskej republiky, vyplývajúcim zo Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorých podstatou je obnoviť, či presnejšie nastoliť rovnováhu, ktorá tu už v čase vstupovania účastníkmi neskoršieho procesnoprávneho vzťahu do vzťahu vedúceho k vzniku sporu a ani neskôr nebol. Faktorom spôsobujúcim nerovnováhu tu okrem ekonomickej sily oboch pomeriavaných subjektov je predovšetkým nerovnosť úrovní ich právneho vedomia (v jednom prípade podnikateľského subjektu, disponujúceho spravidla dostatočným odborným a najmä právnym aparátom, spôsobilým sa postarať primárne o koncipovanie zmlúv, čo do podoby prakticky nanucovaných druhej strane vzťahu a sekundárne i o kvalifikované uplatňovanie prípadných nárokov, v druhom prípade potom spotrebiteľa s nižším stupňom právneho vedomia). Odvolaním namietanú úpravu si potom vynútilo nielen to, čo so spomínanou nízkou úrovňou právneho vedomia spotrebiteľov súvisí, teda to, že neznalosť iných právnych aspektov právneho vzťahu s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou vylučuje tiež možnosť vyjdenia z predpokladu vedomosti spotrebiteľa o tom, čo vôbec premlčanie je (takže nech aj principiálne neznalosť zákona neospravedlňuje, v tomto prípade zákonodarca urobil evidentnú výnimku), ale predovšetkým to, že pohľadávky voči spotrebiteľom na súdoch v nemalom počte prípadov neuplatňujú ich pôvodní zmluvní partneri (skutoční dodávateľia), ale subjekty nadobúdajúce takéto pohľadávky hromadne a zjavne za účelom dosiahnutia zisku, nie až tak výnimočne i za cenu vedomosti o premlčaní pohľadávky a pri jej uplatnení sa prakticky spoliehajúce buď na procesnú pasivitu spotrebiteľa, alebo na spornú interpretáciu právnej úpravy majúcej sa v konkrétnej veci použiť).

Argumentácia z odvolania však i pri námietke údajnou retroaktivitou zamlčovala ten fakt, že v tomto prípade nedochádza k posudzovaniu právneho vzťahu vzniknutého pred účinnosťou novej právnej úpravy podľa takejto úpravy čo do otázok vzniku vzťahu ako takého a práv a povinností do nadobudnutia účinnosti zmeny (kedy by sa dalo súhlasiť s odvolateľkou, žeby už o netolerovateľnú retroaktivitu šlo), ale sa tu mení len zákonom ustanovený mechanizmus pri prihliadaní na (o. i.) faktor prechodu uplatňovaného práva do polohy tzv. naturálnej obligácie (čiže práva reálne vymožiteľného do polohy práva, ktorému práve takýto atribút chýba). Úspechu postupu podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. ide pritom pomerne ľahko zabrániť včasným uplatnením práva (rozumej nevyčkávaním tým, kto má na tom záujem, až na koniec premlčacej doby alebo na čas len krátko takémuto koncu predchádzajúci), pretože v takom prípade tak súd, ako aj práva aspoň elementárne znalý žalovaný možnosť účinného uplatnenia úpravy o premlčaní mať nemôže (a najmä žalovanému tak neostane iné, než sa brániť vecne, teda námietkami proti samotnej podstate uplatneného práva).

K odvolacej námietke žalobkyne, že ak súd prvého stupňa dospel k záveru o neplatnosti zmluvy a plnenie podľa nej posudzoval ako bezdôvodné obohatenie, potom s prihliadnutím na § 457 O. z. mal aplikovať pri posudzovaní premlčania ust. § 107 ods. 3 O. z., odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa dospel k záveru o neexistencii, neuzavretí zmluvy medzi účastníkmi, medzi ktorými došlo k plneniu bez právneho dôvodu (uviedol iba, že ak by aj došlo k uzavretiu zmluvy, čo však nedošlo, išlo by o neplatný právny úkon), preto nebol dôvod na aplikáciu žalobkyňou uvedených ustanovení, naviac ust. § 107 ods. 3 O. z. možno aplikovať iba na tie prípady, keď podľa zmluvy každý z účastníkov (nie iba jeden) niečo dostal, a teda každý z nich to, čo dostal, je (iba) v prípade neplatnosti alebo zrušenia zmluvy povinný vrátiť druhému účastníkovi.

V dôsledku vyššie uvedeného boli splnené podmienky, aby súd žalobu žalobkyne ako v celom rozsahu nedôvodnú zamietol. Vzhľadom na tieto závery bolo už potom nadbytočným a v rozpore so zásadou hospodárnosti občianskeho súdneho konania zaoberať sa nedôvodnosťou nároku žalobkyne z iných hľadísk. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p., ako vecne správny vo veci samej aj v časti trov konania, potvrdil.

Podľa § 222 ods. 3 a § 164 O. s. p. však súdu prvého stupňa nariadil vykonanie opravy označenia predmetu konania v úvodnej časti jeho rozsudku, keďže zo žaloby aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že predmetom konania bolo zaplatenie sumy 2.294,20 eur s príslušenstvom a iné, súd prvého stupňa však uviedol v záhlaví napadnutého rozsudku ako predmet konania - o zaplatenie sumy 1.869,67 eur s príslušenstvom a zmluvnej pokuty, a takúto zrejmu nesprávnosť je samozrejme nutné napraviť (pričom sa tak môže stať aj na základe pokynu zaneseného do rozhodnutia odvolacieho súdu, smerujúceho ku skončeniu konania).

V takto skončenom odvolacom konaní boli plne úspešní žalovaná a vedľajší účastník na jej strane (žalobkyňa s odvolaním neuspela vôbec), podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. žalovanej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania, žalovaná však nepodala návrh na priznanie jej náhrady trov ani v tomto prípade a ak sa ani zo spisu vznik žiadnych trov konania tejto účastníčky v odvolacom konaní nepodával, rozhodnúť šlo aj tu iba nepriznaním jej náhrady. Na základe rovnakých ustanovení odvolací súd nepriznal taktiež procesne úspešnému vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania (hoci tento podal návrh na ich priznanie aj s vyčíslením požadovanej náhrady trov právneho zastúpenia), a to z dôvodu ich neúčelnosti, keďže vedľajší účastník vstúpil do konania až po vydaní napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá pre premlčanie nároku, na ktoré je súd povinný prihliadať a aj prihliadal z úradnej povinnosti (nie na námietku vedľajšieho účastníka, ktorý do konania vstúpil až po rozhodnutí napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa) a vo vyjadrení k odvolaniu sa vedľajší účastník nevyjadroval k odvolacím námietkam a zjavne sa neoboznámil s napadnutým rozsudkom ani odvolaním žalobkyne, nakoľko sa vyjadroval k iným otázkam, nesúvisiacim s predmetnou vecou.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.